

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Одлуком Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду број 734/1 од 25. марта 2015. године, а у складу са чланом 65 Закона о високом образовању Републике Србије и чланом 116 Статута Филолошког факултета, изабрани смо у комисију за избор кандидата који су се јавили на конкурс за избор доцента за ужу наставно-научну област Словакистика, предмет Словачки језик. Конкурс је објављен у листу „Послови“ број 616-617 од 8. априла 2015. године. Част нам је да Већу поднесемо следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс се пријавио један кандидат, др Далибор Соколовић.

І ОСНОВНИ БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Далибор Соколовић је рођен 31. јануара 1979. године. Основно и средње образовање стекао је у родном Лебану (Србија). Од 1997. до 2001. године био је студент Филолошког факултета у Београду (студијска група за словачки језик и књижевност), који завршава са просечним успехом 9,72. На истом факултету је 12. фебруара 2015. године стекао научни степен доктора филолошких наука одбранивши дисертацију под насловом *О мањинским словенским језицима из перспективе екологије језика на примеру Лужичких Срба и војвођанских Словака* (ментор проф. др Јелена Филиповић).

У периоду од новембра 2001. до октобра 2005. обављао је дужности асистента приправника за словачки језик на Катедри за славистику Филолошког факултета у Београду изводећи вежбе из предмета *Словачки језик* на свим годинама студија словакистике и *Словачки језик као изборни/помоћни језик*, предмета чија је настава у то време покренута на Катедри за славистику. Од новембра 2005. до октобра 2008. године радио је на месту лектора за српски језик на Универзитету у Лођу (Пољска). Поред лекторских часова српског језика на овом универзитету, у овом периоду изводио је наставу и из предмета *Савремени српски језик* и *Превођење*. Истовремено, био је ангажован као лектор за српски/хрватски и словачки језик у приватној школи страних језика „Еуродијалог“ у Лођу. Од 2009. године ангажован је на месту извођача вежби из словачког језика на Катедри за славистику Филолошког факултета у Београду, на предметима: *Савремени словачки језик* (Фонетика, Морфологија, Синтакса), *Превођење* и *Словачки језик као изборни/помоћни језик*. Од 2009. године професионално се бавио преводилачким радом, најпре у оквиру пољског војног контингента у Босни до 2011. године, а од јануара 2013. и у Амбасади Републике Пољске у Београду. Од 2002. до 2010. године био је активни учесник (лектор и организатор) пројекта *Радионица за српски језик и културу* у Ваљеву и Београду.

Додатне славистичке и филолошке квалификације стицао је бројним студијским боравцима у иностранству: у Словачкој као стипендиста Владе Републике Словачке у Братислави у више наврата од 1998. до 2001. године, као и у Кошицама 2001. и Банској Бистрици 1999; у Чешкој на Масариковом универзитету у Брну 2002. и на Карловом универзитету у Прагу 2003. године; у Русији на московском Институту А. С. Пушкина током 2002. године; у Немачкој током једногодишњег студијског боравка на Универзитету у Лајпцигу као стипендиста Фондације за лужичкосрпски народ у школској 2003/04, у Будишину 2004. и Котбусу 2010. на Летњем курсу лужичкосрпских језика; у Словенији на Летњој школи словеначког језика у Љубљани 2005. године; у Шпанији на курсу шпанског језика у Саламанки 2006. године.

II ОЦЕНА РЕЗУЛТАТА НАУЧНОГ И ИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА

Уз пријаву на конкурс др Далибор Соколовић је приложио следећу библиографију објављених и радова прихваћених за штампу:

1. Slovakistika na Belehradskej univerzite – genéza a perspektívy // Slovenčina ako cudzí jazyk. – Bratislava: Stimul, 2002 – стр. 309-315.
2. Словакистика на Универзитету у Београду – генеза и перспективе // Славистика. – ISSN 1450–5061. – 6 (2002), стр. 251-255.
3. Dny łůžiskoserbskeju rěčow, pismowstwa a kultury w Běłohrodze // Rozhlad. – Budyšin: Domowina – 54/7 (2004), стр. 276-278.
4. Dwa modela etniskich mjensynow – Serby w Nimskej a Słowaki w Serbiskej // Lětopis. Budyšin: Serbski institut – 51/2 (2004), стр. 44-45.
5. Slovakistika a internet // Výraz/Израз (Београд) – 1 (2004), стр. 30-33.
6. Takí mladí, a už jazykovedci! // Výraz/Израз (Београд) – 1 (2004), стр. 35-36.
7. Wo rěcnej politice we Łužycy // Славистика. – ISSN 1450–5061. – 8 (2004), стр. 85-90.
8. „My sme isto Slováci!“ // Čeština doma a ve světě. Slovakistickému číslu ČSD na cestu (Praha), 2004 – стр. 23-24.
9. Bilingvizmus Neslovákov v slovenskom vojvodinskom prostredí // Individuálny a spoločenský bilingvizmus. – Bratislava: Univerzita Komenského, 2004. – стр. 91-95.
10. Nada Đorđević i Lužički Srbi // Mezinárodní vědecká konference Praha a Lužičtí Srbové. Ke 140. výročí narození Adolfa Černého (Praha, 25. – 26.11.2004). – стр. 266-272.
11. Nada Đorđević – významná kapitola dějin bělehradské bohemistiky a slavistiky // Славистика. – ISSN 1450–5061. – 9 (2005), стр. 347-351.
12. Poznámky k modelům bilingvální výuky v etnicky smíšeném prostředí // Čeština doma a ve světě (Praha). – 2005, стр. 44-45.
13. Сорабистика на Универзитету у Лајпцигу // Зборник Матице српске за славистику. – ISSN 0352–5007. – 67 (2005), стр. 157-165.
14. Jazykové plánovanie v Lužici // Varia XIII. – Bratislava: Slovenská jazykovedná spoločnosť pri SAV, 2006 – стр. 56-59.
15. Проучавање српског језика и књижевности на Универзитету у Лођу // Славистика. – ISSN 1450–5061. – 11 (2007), стр. 351-355.
16. Sima Milutinović Sarajlija i Lužički Srbi // Rozhlad. – Budyšin: Domowina – 60/9 (2010), стр. 14-18.
17. „Srbska Łužica“ – efemeryda czasopiśmiennictwa sorabistycznego na Bałkanach // Pro Lusatia: Opolskie Studia Łużycoznawcze. – 11 (2012), стр. 15-21.
18. Sorabistika v Srbsku – historie, současnost a perspektivy rozvoje // Pražské sorabistické sympozium. – Praha: Společnost přátel Lužice, 2013 – стр. 133-141.
19. Српски језик и књижевност на Универзитету у Лођу // Свет речи. – 35-36 (2013), стр. 65-71.
20. Еколингвистички приступ у истраживањима словенских мањинских језика // Славистика. – ISSN 1450–5061. – 19 (2015), у штампи.
21. Хронолошки преглед сорабистичких истраживања на територији Србије // Pro Lusatia: Opolskie Studia Łużycoznawcze. – 14 (2015), у штампи.
22. О Пољацима и Словацима у Војводини из еколингвистичке перспективе // Zeszyty łużyckie. – ISSN 0867–6364. – 49 (2015), у штампи.

На основу овог списка може се извести закључак да су области научног интересовања којима се Далибор Соколовић током своје каријере посвећивао: словакистика, сорабистика, историја словакистике/сорабистике, језичка политика и планирање, образовне језичке

политике, еколингвистика, методологија и пракса наставе словачког/српског као страног језика и др. Радове је објављивао у многим европским славистичким публикацијама и на различитим словенским језицима.

У прегледном чланку под бројем 1, *Slovakistika na Belehradskeј univerzite – genéza a perspektívu*, нуди се приказ и резултати академских активности из области словакистике на Филолошком факултету Универзитета у Београду у периоду од 1966. до 2001. године. На списку се налази још неколико радова сличног типа (*Сорабистика на Универзитету у Лајпцигу, Проучавање српског језика и књижевности на Универзитету у Лођу, Хронолошки преглед сорабистичких истраживања на територији Србије, Sorabistika v Srbsku – historie, současnost a perspektivy rozvoje*), који доносе информације о историји, тренутном стању и достигнућима разних славистичких дисциплина у европским научним срединама.

Радови под бројевима 10, 11, 16 и 17 су такође информативно-аналитичког карактера, а односе се на директне учеснике (личности, часописе и сл.) у процесу развоја односа између Срба на Балкану и Лужичких Срба, као и уопштено сорабистике као дисциплине која је веома слабо заступљена у српској филолошкој средини, што ове радове чини вредним научним доприносом.

У раду под редним бројем 4, *Dwa modela etniskich mjenšynow – Serby w Nimskej a Slowaki w Serbiskej*, се из перспективе модела очувања и ревитализације мањинских језика Џошуе Фишмана врши компаративна анализа статуса и перспектива очувања лужичкосрпског као мањинског језика у Немачког и словачког као мањинског језика у Војводини. Овај чланак послужиће аутору као полазна тачка за каснију израду докторске дисертације.

У чланку *Wo řecnej politice we Łužycy* аутор нуди преглед принципа језичке политике и планирања у оквиру лужичкосрпске мањинске двојезичне заједнице. Објашњење актуелне језичке ситуације у Лужици он идентификује у чињеници да се процес кодификације лужичкосрпског од самог почетка одликује блиском везом са конфесионим фактором и експлицитном стандардизацијом која у великој мери одступа од говорне праксе припадника мањинске заједнице. Аутор инсистира на чињеници да стандардизација језика мора да се обавља узимајући у обзир живе дијалекте и комуникативне праксе говорника датог варијетета.

Рад под називом *Bilingvizmus Neslovákov v slovenskom vojvodinskom prostredí* нуди веома иновативан приступ феномену билингвизма у Војводини у контексту нових геополитичких прилика на територији Балкана на прелазу између два века. Словачки/не-словачки билингвизам анализира из призме социоллингвистике као посебна комбинација спонтаног и образовањем условљеног билингвизма који постоји у комбинацији са различитим типолошким, географским, комуникативним и афективним факторима унутар датих мањинских заједница.

Радови *Еколингвистички приступ у истраживањима словенских мањинских језика и О Пољацима и Словацима у Војводини из еколингвистичке перспективе* представљају практичну примену методолошких достигнућа еколингвистике, посебне гране социоллингвистике која се концентрише не само на друштвени аспект употребе и функција језика, већ је посвећена и разматрању еколошког контекста и односа у којима се одређена заједница налази. Треба истаћи да ови радови имају изражену теоријску базу која превазилази границе појединачних језика које кандидат у радовима обрађује, те да на интердисциплинаран и трансдисциплинаран начин третирају теме језичких политика, замене, очувања и ревитализације језика који су у фокусу његове докторске дисертације.

Својим докторским радом Далибор Соколовић под називом *О мањинским словенским језицима из перспективе екологије језика на примеру Лужичких Срба и војвођанских Словака* обрадио је значајну тему која до сада није била истраживана у изучавању словенских језика као језика етнолингвистичких мањина. Докторски рад има 230 страна, од чега 223 страна основног текста и 8 страна прилога. Рад је организован у седам поглавља и садржи библиографију од 170 јединица. У уводном делу рада кандидат представља општи циљ свог

истраживања, а то је приказ језичке ситуације словенских мањинских говорних заједница на примеру лужичкосрпских језика у Немачкој и словачког у Војводини са становишта екологије језика. У овом делу кандидат образлаже избор говорних заједница које представљају окосницу његовог истраживања, те наводи да су говорне заједнице Лужичких Срба у Немачкој и Словака у Војводини узете за предмет истраживања из два основна разлога: тип контактне ситуације у којој се ови језици налазе и типологија мањинских заједница. Друго поглавље дисертације поставља теоријски оквир за емпиријско истраживање и образлаже појмове екологије језика, еколингвистике и еко-критичке анализе дискурса. Потом, кандидат представља матрице еколошких језика према Е. Хаугену, Елжбјети и Зђиславу Воншјик које су њему послужиле као основа за формирање модела параметера примењених у емпиријском истраживању језичких одлика горе наведених етнолингвистичких заједница. У трећем поглављу се општи теоријски оквир сужава на преглед еколингвистичких истраживања словенских мањинских језика. Кандидат у ово поглавље укључује и критички преглед релевантне теоријске и истраживачке литературе у овој области. Четврто поглавље садржи опис методолошких поступака примењених у истраживању. Базирајући свој модел на горе наведеним еколингвистичким матрицама, кандидат развија и свој методолошки поступак, који дефинише као еколингвистички приступ и етнографски метод, Подаци прибављени квалитативним методолошким поступком се у процесу тријангулације комбинују са квантитативним техника (анкета, статистичка обрада података), и то најчешће код обраде података у деловима који се тичу карактеристика припадника говорне заједнице и области употребе језика. Пето поглавље представља преглед лужичкосрпских варијетета у Немачкој и словачких варијетета у Војводини из перспективе екологије језика, односно на основу анализе демографске структуре, друштвене стратификације и географске типологизације говорника, уз осврт на спољашњу историју датих језика и њихових носилаца (миграције у ширем друштвено-историјском европском контексту), као и опис дијалектолошке слике регионалних варијетета ових језика и резултата контактних ситуација са већинским језицима на истраживаним територијама. Шесто поглавље представља кључни део ове докторске дисертације и у њему су представљени резултати емпиријског истраживања, док у седмом, закључном поглављу, кандидат акценат ставља на значај институционализације питања ревитализације како ових тако и других мањинских језика, али уз ангажовано присуство представника мањинских заједница. У више наврата је у дисертацији истакнута снага коју са собом носи ангажованост самих чланова заједнице, из најразличитијих побуда – националних, образовних, финансијских итд. – у успостављању равнотеже у употреби језика у свакодневном животу и његовом преносу на следећа поколења. Истраживање је такође показало колико је важна улога образовања у свеукупној језичкој еволуцији, како у позитивном тако и у негативном смеру, мањинских говорних заједница. Кандидат закључује да би ре-евалуација концепата језичке образовне политике која би се усмерила на потребе свих чланова вишејезичне заједнице, како њеног већинског тако и мањинског дела, без запостављања развоја обостране употребе језика у овој важној области људске делатности, представљала пут ка успостављању равнотеже у њиховим свеукупним односима.

На основу приложене библиографије се такође може закључити да је др Далибор Соколовић изузетно активан на пољу информисања, пре свега српске, читалачке публике о иностраним славистичким публикацијама. Списак објављених приказа садржи 25 позиција:

1. „Паланістыка – Полонистика – Polonistyka“ 2000. У гонар К. М. Гюлумянц, редактор А. К. Кіклевіч, Мінск, Рэспубліканскі інстытут вышэйшай школы, 205. стр. // Зборник Матице српске за славистику. – ISSN 0352 – 5007. – 61 (2000). стр. 210-212.
2. Syntaktický systém jazyka. Kačala, Ján. Pezinok: Format. 1998 // Зборник Матице српске за славистику – ISSN 0352 – 5007. – 61 (2000). стр. 204-207.
3. Morfematický slovník slovenčiny. Miloslava Sokolová, Gustáv Moško, František Šimon, Vladimír Benko. Náuka: Prešov 1999. 530 str. // Лингвистичке актуелности. – ISSN 1450 – 9083. – 5 (2001).

4. Mesto a jeho jazyk. Sociolinguistica slovaca 5. Editor: Slavomír Ondrejovič. VEDA: Bratislava 2000. 300 str. // Лингвистичке актуелности. – ISSN 1450–9083. – 7 (2001).
5. 80-godišnjica slovakistike na Filozofskom fakultetu u Bratislavi 05.02.2002. // Лингвистичке актуелности – ISSN 1450–9083. – 8/9 (2002).
6. Princípy jazyka a textu. Univerzita Komenského. Bratislava 2000. // Лингвистичке актуелности. – ISSN 1450–9083. – 11 (2002).
7. К. В. Лифанов, Морфология словацкого языка // Сборник Матице српске за славистику. – ISSN 0352–5007. – 64 (2003). стр. 270-272.
8. Helmut Faska: Pućnik po hornjoserbšćinje // Сборник Матице српске за славистику. – ISSN 0352–5007. – 65-66 (2004). стр. 411-412.
9. Ревитализација етничких мањина – могућа и реална? Шатава, Леош. Језик и идентитет етничких мањина (могућности очувања и ревитализације). Праг: Cargo Publishers. 2001. – 160 str. // Сборник Матице српске за славистику. – ISSN 0352–5007. – 67 (2005). стр. 208-211.
10. Václav Vondrák, Josef Bartoň. Vokabulár klasické staroslověštiny. KLP – Praha, 2003. XIII+137 str. // Славистика. – ISSN 1450–5061. – 9 (2005), стр. 403-404.
11. Petr Kaleta, Cesta do Haliče (František Řehoř a poznání života východní Haliče ve druhé polovině 19. století). Olomouc, Votobia, 2004, 272 str. // Славистика. – ISSN 1450–5061. – 9 (2005), стр. 421-423.
12. Научни скуп Праг и Лужички Срби (Праг, новембар 2004.) // Славистика. – ISSN 1450–5061. – 9 (2005), стр. 440-441.
13. Jozef Pavlovič: Negácia v jednoduchej vete. Slavistický kabinet SAV: Bratislava, 2003. – 140 str. // Славистика. – ISSN 1450–5061. – 10 (2006), стр. 353-355.
14. Antológia bilingvizmu (zostavil Jozef Štefánik). Academic Electronic Press: Bratislava 2004. – 294 s. // Славистика. – ISSN 1450–5061. – 10 (2006), стр. 377-381.
15. VIII лужичкосрпски дани у Ополу, 16. и 17. новембар 2006. године // Славистика. – ISSN 1450–5061. – 11 (2007), стр. 435-435.
16. Björn Hansen, Petr Karlík (eds.), Modality in Slavonic Languages. New perspectives, Verlag Otto Sagner, München 2005 // Południowosłowiańskie zeszyty naukowe 3. Język, literatura, kultura. Bez cenzury (Łódź) – 2006, стр. 239-242.
17. Bałkany w oczach młodego człowieka. ed. Ivan Petrov, Łódź 2006 // Балканска русистика – <http://www.russian.slavica.org/index.html>
18. Petr Kaleta: Češi o Lužických Srbech. Český vědecký, publicistický a umělecký zájem o Lužické Srby v 19. století a sorabistické dílo Adolfa Černého. Praha: TGM. 2006. 334 str. // Славистика. – ISSN 1450–5061. – 12 (2008), стр. 427-428.
19. Anna Marićová. Slovesné predpony v slovenčine a srbčine. – Báčsky Petrovec: Slovenské vydavateľské centrum, 2008. – 137 str. // Сборник Матице српске за славистику. – ISSN 0352–5007. – 78 (2010). стр. 283-285.
20. Jakub Bart-Ćišinski (1856–1909). Erneuerer der sorbischen Literatur / Wobnowjer serbskeje literatury. Herausgegeben von Dietrich Scholze und Franz Schön. Bautzen/Budyšin: Domowina-Verlag, 2011. // Сборник Матице српске за славистику. – ISSN 0352–5007. – 82 (2012). стр. 216-218.
21. Прашки сорабистички симпозијум 2012 // Славистика. – ISSN 1450–5061. – 17 (2013), стр. 509-510.
22. Petr Kaleta, Jiří Mudra: K 90. výročí narození českého vlastence a přítele Lužických Srbů (Praha: Společnost přátel Lužice a Mačica Serbska, 2011) 135. // Славистика. – ISSN 1450–5061. – 17 (2013), стр. 476-477.
23. Fabian Kaulfürst, Studije k řeči Michala Frencla (Budyšin: Ludowe nakładnistwo Domowina, 2012) 383. // Славистика. – ISSN 1450–5061. – 18 (2014), стр. 627-628.
24. Pražské sorabistické studie. K 60. výročí úmrtí Adolfa Černého (1864–1952) a 70. výročí úmrtí

Josefa Páty, red. Petr Kaleta, Marcel Černý (Praha: Společnost přátel Lužice, Serbski institut/Sorbisches Institut, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, 2013) 173. // Славистика. – ISSN 1450—5061. – 18 (2014), стр. 641-642.

25. Piotr Pałys, Państwa słowiańskie wobec Łużyc w latach 1945–1948 (Opole: Instytut Śląski, 2014) 466. // Славистика. – ISSN 1450—5061. – 19 (2015), у штампи.

Приложени списак превода Д. Соколовића броји девет позиција:

1. Преводи филмова на Смотри словачког филма 2000. // Југословенска кинотека.
2. Поезија словачких слависта – песника „Цветы же вянут по весне...” Марта Ковачова // Књижевне новине, 15. јун – 15. јул 2002.
3. Душан Ратица: Статус и улога детета у традиционалној словачкој сеоској породици са становишта етнологије // Кодови словенских култура 7. – Београд: Clio, 2002. – стр. 140-146.
4. Душан Ратица: Смрт у традиционалним словачким веровањима, обичајима и обредима // Кодови словенских култура 9. – Београд: Clio, 2004. стр. 29-139.
5. Зузана Профантова: Мит о смрти у Словачкој (предзнаци, предосећање, снови, слике) // Кодови словенских култура 9. – Београд: Clio, 2004. стр. 140-153.
6. Светлана Жухова. Приче // Kikinda short 03. 2008.
7. Реферати с конференције посвећене стваралаштву Милорада Павића, Гдањск 2009.
8. Ljudmila Filipova: Staklene sudbine // Beograd: Alnari 2010. (са бугарског)
9. Mišel Zink: Zaštitnik kapije // Beograd: Alnari 2011. (са енглеског)

Захваљујући разноврсном преводилачком искуству, како на практичном, тако и на теоријском плану, Далибор Соколовић ће представљати богат извор информација за студенте словакистике, и уопште славистике, у оквиру предмета који се баве преводилачким аспектима филолошког рада.

III ОЦЕНА РЕЗУЛТАТА У ОБЕЗБЕЂИВАЊУ НАУЧНО-НАСТАВНОГ ПОДМЛАТКА

Др Далибор Соколовић први пут се бира у звање доцента и није био у прилици да директно учествује у обезбеђивању научно-наставног подмлатка.

IV ОЦЕНА РЕЗУЛТАТА ПЕДАГОШКОГ РАДА

Др Далибор Соколовић има веома добре резултате у раду са студентима. Подстиче их на активно учешће у наставном процесу, настоји да са њима одржава колегијални и саветодавни однос. Примерно организује своје курсеве и одржава све врсте комуникације са студентима. Пружа им не само савете и помоћ у избору предмета на студијама, већ и по питању њихових настојања да добију стипендије за филолошко усавршавање у Словачкој и другим земљама Европе.

V ОЦЕНА О АНГАЖОВАЊУ У РАЗВОЈУ НАСТАВЕ И ДРУГИХ ДЕЛАТНОСТИ ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

У периоду 2001-2005, на месту асистента приправника, др Далибор Соколовић је био укључен у стварање свих програма и силабуса за предмете из области словачког језика. Тренутно је највише ангажован у развоју предмета *Словачки као изборни/помоћни језик*, али и других студијских програма и пројеката кроз консултације са осталим запосленим словакистичким особљем, захваљујући свом дугогодишњем наставничком и педагошком искуству и широком славистичком образовању.

VI ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

У складу са горе наведеним, закључујемо да др Далибор Соколовић у потпуности испуњава Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Београду и Статутом Филолошког факултета прописане услове за избор у звање за које конкурише. На основу неоспорног научног доприноса, академских активности и одличних резултата педагошког рада, Комисија са изразитим задовољством предлаже Изборном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да **др Далибора Соколовића изабере у звање доцента за ужу наставно-научну област Словакистика, предмет Словачки језик.**

Београд, 14. мај 2015.

Чланови Комисије:

1. др Јаромир Линда,
ванредни професор
Филолошког факултета
Универзитета у Београду

2. др Зузана Чижикова
доцент
Филолошког факултета
Универзитета у Београду

3. др Адам Светлик
ванредни професор
Филозофског факултета
Универзитета у Новом Саду